

בש"פ 5066/21 - מדינת ישראל נגד מוחמד חלאף

בבית המשפט העליון

בש"פ 5066/21

כבוד השופט ג' קרא

לפני:

מדינת ישראל

העוררת:

נגד

מוחמד חלאף

המשיב:

ערר על החלטתו של בית המשפט המחויז
בירושל"ם ב-19.7.2021 מיום 47526-05-21
שניתנה על ידי כב' השופט ח' מלומפ

תאריך הישיבה:
י"ב באב התשפ"א (21.7.2021)

עו"ד לינור בן אוליאל
עו"ד יחיא מוסטפא

בשם העוררת:

בשם המשיב:

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחויז בירושלים (כב' השופט ח' מ' לומפ) מיום 19.7.2021 במ"ת 47526-05-21, בגדירה הורה בית המשפט לעצור את המשיב בפיקוח אלקטרוני.

רקע

1. ביום 24.5.2021 הוגש לבית המשפט המחויז בירושלים כתוב אישום, המיחס למשיב עבירה מעשה טרור של חבלה בכונה מחמורה, לפי סעיפים 329(א)(1) ו-329(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בשילוב סעיף 37 לחוק המאבק בטרור.

עמוד 1

על פי עובדות כתב האישום, ביום 24.4.2021, סמוך לשעה חצות, עמדת ניידת משטרת בצומת הרחובות בר לב ופיר ואן פאסן בירושלים. במקביל לכך, החלו להתאסף עשרות פורעים באזורי. הם גררו למרכז הנטיב הפונה מערבה פח זבל ירוק, והציגו אותו. באותה העת יצא בגין יהודו עם כלבו אל עבר ביתו בשכונת שמואל הנביא, לאחר שסימן תפילה בקשר שמעון הצדיק (להלן: הקורבן). בעת שהגיעו לרחוב פיר ואן פאסן, פנה הקורבן ימינה לכיוון הנטיב המערבי של הרחוב, כשהוא עובר דרך עשרות הפורעים. משבחינו בו חלק מהפורעים, החלו לצעק "זר, זר" וכן "מתנהל, מתנהל" ו"להכות, להכות".

משמעו כלל הפורעים את הקריאות והבחינו כי לדורבן חזות יהודית, החלו לזרוק לעברו אבניים. הקורבן ניסה להימלט, אך הפורעים רצו לעברו, הקיפו אותו מכל צדיו והחלו לתקוף אותו באגרופים, בעיטות, אלות עץ, אבנים, סלעים, חפצים שונים ושוקר חמוץ. הקורבן ניסה לברוח, אך הפורעים הפלידו לארץ והמשיכו להכותו בעוצמה. המשיב דחף את הקורבן באמצעות כפות הידיים אותו באגרוף, והכל מתוך מניע לאומני-אידיאולוגי. כשהחלה ניידת המשטרת לנסוע לעבר רחוב פיר ואן פאסן, הבחינו בקשר הפורעים בהם המשיב, והחלו להימלט.

כתוצאה מהמעשים נגרמו לדורבן חבלות, נפיחיות, המטופמות וחתקים, ונשברו חוליות בעמוד השדרה שלו. יועד כי כתב האישום הוגש אף נגד שני נאים נוספים, מלבד המשיב, ומיחס להם מעשים פליליים נוספים.

הליך המעצר עד כה

3. ביום 24.5.2021, بد בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה העוררת בקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים. ביום 30.5.2021 הורה בית משפט קמא על קבלת تسקיר שירות מבחן בעניינו.

4. ביום 29.6.2021 הוגש תסקיר המעצר. מן התסקיר עולה כי המשיב, בן 29, נשי ואב לשולשה ילדים, מתגורר בירושלים ומנהל עסק. בנסיבות הורשות בעבירות סיכון חי אדם בנסיבות תחבורת והשתתפות בתפרעות, ואין לחובתו הרשעות פליליות נוספות. שירות המבחן לא הצליח לגבות הערכה אודוט רמת הסיכון הנש��פת מהמשיב להישנות התנהגות הדומה למיחס לו, שכן קיים פער גדול שלא הסביר בין האופן בו הציג המשיב את עצמו ואת התנהגותו לבין נסיבות מעצרו. לאור האמור לא בא שירות המבחן בהמלצת על שחרור של המשיב ממעצר או על מעצר בפיקוח אלקטרוני.

5. ביום 1.7.2021 הורה בית משפט קמא על הגשת תסקיר משלים בעניינו של המשיב. ביום 2021.7.1. הוגש התסקיר המשלים. שירות המבחן חזר על התרשומות כי לא ניתן להעריך את רמת הסיכון הנש��פת מהמשיב להישנות התנהגות פורצת גבולות ולא עליה בידי להעריך את מידת יכולתם של המפקחים המוצעים לשמש כמפקחים מציבגובל עבור המשיב. לפיכך, חזר התסקיר על כך שאין בידו של שירות המבחן להמליץ על שחרור המשיב למעצר או על מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

6. ביום 19.7.2021 הורה בית המשפט על מעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני. בית המשפט עמד על הקושי להעריך את מידת המ██ונות הנש��פת מהמשיב, אך ציין כי בחילופה שהוצעה יש כדי לאין את מסוכנותו, בהיותה מרוחקת ממקום העימות ובפיקוחם של מפקחים מסווגלים לאין את המ██ונות הנש��פת מהמשיב.

על החלטה זו הוגש העrr ש לפנוי.

טענות הצדדים

8. העוררת סבורה כי שגה בית משפט קמא, כאשר הורה על מעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני, וכי מקומו מאחורי סורג וברית.

9. ראשית, טענת העוררת כי מהמשיב נשקפת מסוכנות ניכרת, והוא נאשם במעורבות באירוע לינץ', במהלך הותקף אדם בא- ימות ובא*זריות* ונגרמו לו חבלות ממשניות. כל זאת מminus לאומני-אידיאולוגי, כשהאירוע התרחש על רקע מבצע "שומר החומות", חלק מגל של התפרעות לאומנית.

10. לשיטת העוררת, אף שתורמתו הפיזית של המשיב לפגיעה בקרבן מוגבלת וחלקה באירוע אינו מרכז, באירועים מסווג זה אין מקום לתת משקל מכריע לריבוב הפיזיDOI בהשתתפותו הפעילה של המשיב באירוע כדי למד עלי מסוכנותו. הדברים יפים במיוחד, בשים לב לכך שהמשיב הורשע בעבר בעבירות של השתתפות בתפרעות וסיכון ח"א אדם.

11. העוררת מדגישה כי ההחלטה בית משפט קמא מהויה סטייה מהמלצת של שירות המבחן, וזאת מבלתי שהוצעו טעמים כבדי משקל לכך. עוד נתען בהקשר זה כי לפי סעיף 22ב(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעיצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעיצרים) נדרשים טעמים מיוחדים על מנת להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני בעבירות מן הסוג בו נאשם המשיב. בעניינו, כך נתען, לא הוצעו טעמים המצדיקים זאת.

12. בדיון שנערך בפני ביום 21.7.2021, חזרה בתוכו העוררת על טענותיה. היא הדגישה כי המשיב היה מעורב באירוע חמור, אשר כלל פגיעה באדם על רקע אידיאולוגי-לאומני. עוד הודגש כי ההחלטה בית המשפט סוטה מהמלצת של שירות המבחן. בא כוח המשיב הדגיש מנגד כי המשיב לא היה מי שגרם לנזק הפיזי אשר נגרם בקרבן, וכי הגם שהסתכם לקיום של ראיות לכואלה, הרוי שהמשיב לא היה במגע הפנימי של מבצעי העבירה. הודגש כי אף שירות המבחן נמנע מל ballo בהמלצתה, המשיב המציא חלופת מעצר אפקטיבית אשר תפג את מסוכנותו, חלופה שהתקבלה על ידי בית משפט קמא שלו, ולא לשירות המבחן, נתונה הסמכות להכריע אם יש בכוחה של חלופה זו לאין את מסוכנות המשיב.

דיון והכרעה

13. לאחר עיון בבקשתו ונספחיה, ושמיעת טענות הצדדים בדיון בפני, שוכנעתי כי דין העrr להתקבל.

14. סעיף 22ב(ב)(1) לחוק המעיצרים מורה כי לא יעצר נאשם בעבירה מן העבירות המנוונות בסעיף 21(א)(1)(ג) לחוק המעיצרים בפיקוח אלקטרוני, אלא אם שוכנע בית המשפט מטעמים מיוחדים שיירשמו כי בשל נסיבות ביצוע העבירה או נסיבותיו המיוחדות של הנאשם ניתן להסתפק במעצר צזה. סעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק

המעצרים כולל עבירות בטחון, כהגדרתה בסעיף 35(ב) לחוק המעצרים. סעיף זה מגדיר עבירה בטחון, בין היתר, כעבירת טרור חמורה כהגדרתה בחוק המאבק בטרור. הגדרת עבירת טרור חמורה בחוק זה, כוללת כל עבירה המהווה מעשה טרור שדרoga מאסר חמש שנים או יותר.

מעשה טרור מוגדר בחוק המאבק הטרור, בין היתר, כמעשה המהווה עבירה שנעשה מתוך מניע לאומני או אידיאולוגי. כתוב האישום מייחס למשיב עבירת חבלה בכונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) ו-329(א)(2) לחוק העונשין, ביחד עם סעיף 37 לחוק המאבק בטרור, אשר קובע כי העובר עבירה שהיא מעשה טרור, דין כפל העונש, אף לא יותר מ-25 שנה. בנסיבות אלה, ובהתאם הגדרת עבירת טרור חמורה בחוק המאבק בטרור, הרי שמויוסת למשיב עבירות טרור חמורה, המקימה לפיה חוק המעצרים חזקת מסוכנות. בהיעדר טעמים מיוחדים הנוגעים לנסיבות ביצוע העבירה או נסיבותו המיוחדות של המשיב, לא מצאתי כי עלה בידי המשיב לסתור את חזקת המסוכנות הסטטוטורית. בכך די כדי לקבל את העරר ולהורות על המשך מעצרו.

15. זאת ועוד, הולכה היא כי סטייה מהמליצה שלילית בתסקירות מעוצר תיושה רק באופן חריג, מקום בו קיימים טעמים כבדי משקל המצדיקים זאת (ראו, למשל: בש"פ 2679/21 מדינת ישראל נ' ابو סביה(29.4.2021)). למעשה, בנסיבות בהן לא עלה בידי המשיב לסתור את חזקת המסוכנות, יש צורך בהמליצה חיובית, חד משמעות ובלתי מסותגת של שירות המבחן על מנת להצדיק נקיטתה בחלוקת מעוצר – וזאת שכן תנאי ראשון ובסיסי, על מנת שבית המשפט יורה על מעוצר בפיקוח אלקטרוני, מצוי ביכולת בית המשפט לחתם בעצור אמון (ראו, למשל: בש"פ 2662/21 דודוב נ' מדינת ישראל(23.4.2021)). בעניינו, לא מצאתי כי הוצגו שיקולים כבדי משקל, אשר מצדיקים את העברתו של המשיב מעוצר מאחריו סורג ובריח למעוצר בפיקוח אלקטרוני. זאת, בפרט בהינתן תסקיר שירות המבחן. לא השתכנעתי כי ניתן לחתם בעצור את האמון הנדרש על מנת להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

16. לעומת זאת, יוער כי בעבירות שבוצעו במסגרת לינץ', על ידי המון זעם, ממדים ייחודיים לעניין אומדן מסוכנותו של חסוד או נאשם. לעיתים קרובות, לחلك ניכר מן הפרטים המרכיבים את ההמון הזעם, תרומה פיזית שלoit לתוצאה. אין בתרומה שלoit זו כדי ללמד בהכרח על היעדר מסוכנות. מי שנוטל חלק באירוע תקיפה כזה באופן אקטיבי, ותרום את חלקו לו, הוא ככל אדם מסוכן. המסוכנות גוברת בהינתן הרקע הלאומי-אידיאולוגי לאירוע, וזאת בפרט כאשר האירוע בוצע על רקע מתחיות ביטחונית מיוחדת (ראו והשוו: בש"פ 4172/21 זעתרי נ' מדינת ישראל (21.6.2021)). עצם נוכנותו של המשיב ליטול חלק באירוע שנועד לפחות באדם חף מפשע על רקע גזעני, מלמדת על מסוכנותו של המשיב ועל היעדר מORAו מן החוק (ראו והשוו: בש"פ 13/13 פלוני נ' מדינת ישראל (28.2.2013)). בנסיבות אלה, מצאתי ממש בטענת העוררת, כי העובדה שחלקו הפיזי של המשיב בפגיעה בקורבן אינו רב, אינה מלמדת על היעדר מסוכנות.

17. סוף דבר, הערר מתקין. המשיב יעצר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו בת"פ 47450-05-21. ניתנה היום, י"ד באב התשפ"א (23.7.2021).

שׁוֹפֵט